

Mange af de afviste asylsøgere kan ikke komme tilbage, enten fordi landene ikke vil modtage dem, eller fordi forholdene er så vanskelige, at de ikke kan overskue det. Billedet er fra Christiansborg, hvor en gruppe afviste iranske asylsøgere denne sommer sultestrejkede. (Foto: SPS-Freelance)

Giv amnesti!

Generalsekretær Jørgen Poulsen, Dansk Røde Kors, opfordrer til politisk handling omkring en gruppe af afviste asylsøgere, der er endt i et ingenmandsland

Af Søren Peder Sørensen

– Materielt har asylsøgerne fået det bedre. Men det som de ønsker sig allermost, kan vi ikke give dem. Nemlig tid. Det stykke papir, som giver dem ret til at være i Danmark! Det er det egentlige problem. Og det er det, som mennesker går i stykker på.

Det siger generalsekretær Jørgen Poulsen, Dansk Røde Kors (DRK), der opfordrer til en politisk løsning, så man giver et generelt amnesti til en gruppe af afviste asylsøgere, som har ventet i centrene i årevis. Han foreslår, at man én gang for alle tager denne gruppe ud og giver dem en varig opholdstilladelse i Danmark, så de kan komme i gang med deres liv.

– Vi må gøre noget i dette tilfælde, hvor mennesker har siddet her i flere år. Det vil ikke være nogen voldsom stor gruppe, nogle hundreder måske, i hvert fald under 1000. Vi burde være generøse og lave en løsning for disse mennesker i stedet for at slå dem i stykker, siger han i dette interview til Korshærsbladet, hvor han også kommer ind på bl.a. neutralitetsprincippet og om, hvor langt Røde Kors kan strække sig i forhold til fortsat at have ansvaret for asylcentre.

På den anden side af smertegrænsen

Jørgen Poulsen er meget påvirket af den heftige kritik, som de seneste

måneder har været rettet mod organisationen på grund af asylcentre.

Han mener ikke, at kritikerne har haft forståelse for, at DRK forsøger at varetage en opgave under meget vanskelige forhold. Og med det sigter han især til følgerne af en restriktiv udlændingepolitik, som et flertal med regeringen og Dansk Folkeparti står bag, og med Socialdemokraterne på sidelinjen.

– Vi skriver stort set i vand, fordi et stort flertal synes, at sådan skal det være. De afviste asylsøgere skal på motivationsfremmende foranstaltninger, hvis ikke de medvirker til deres egen hjemsendelse. Alt sammen regler, som er fastsat, og som vi må arbejde efter. Men det er urimeligt at

rette kritikken mod os for en dårlig behandling af asylsøgerne. For vores medarbejdere gør dagligt en stor indsats for at lette forholdene for beboerne. De optræder med stor værdighed. Derfor gør kritikken ondt, siger Jørgen Poulsen.

Og den gør dobbelt ondt i en situation, hvor en voksende gruppe af asylsøgere bliver syge på grund af de lange ventetider i centrene, fordi de ikke kan få svar på deres ansøgning om asyl, eller fordi de er blevet afvist, men nægter at vende tilbage til det land, som de er flygtet fra.

– Jeg har sagt, at vi er tæt på smertegrænsen. Jeg siger nu, at smertegrænsen er overskredet. Det skal forstås sådan, at når folk bliver syge i vores system, så er smertegrænsen selvfølgelig overskredet for, hvad vi kan holde til, siger han og uddyber:

– Der er en stor gruppe i asylcentre, som ikke kan komme tilbage, enten fordi landene ikke vil modtage dem, eller også fordi forholdene er så vanskelige, at de ikke kan overskue det. Det er den gruppe, som er hele problemet, og det løses ikke, selvom vi nu har fået yderligere midler til forbedringer, for de sidder her stadigvæk. Min indstilling til politikerne er, at man bør finde en løsning for disse mennesker, som er endt i et ingenmandsland. For det er de virkelig, ikke fordi de er obsternasige, men fordi de er så ilde stedt, siger han.

Under anklage

Siden 1984 har DRK varetaget arbejdet med asylsøgere i centrene, mens de venter på myndighedernes svar. I dag driver organisationen 8 asylcentre med godt og vel 2200 asylsøgere.

Røde Kors er i debatten stillet under anklage for at sætte egne principper om neutralitet og medmenneskelighed over styr, fordi den skal gennemføre regeringens stramninger i asylcentre. Bør den ikke sige fra og stoppe dette arbejde?

– Smertegrænsen er nået, når mennesker bliver syge, men det er ikke det samme som at sige, at smertegrænsen

for Røde Kors er nået. Vi er der lige så længe vi kan gøre en forskel. Når folk spørger, hvor går smertegrænsen, så virker det på mig, som om det er et hensyn til Røde Kors image.

Kan man se bort fra det?

– Røde Kors er i næsten alle operationer ilde set. I flygtningelejr efter flygtningelejr ude i verden er smertegrænsen også overtrådt. Vi kan jo ikke bare trække os ud af lejrene, fordi vi synes, at forholdene i et land er elendige. Vi skal være der, hvor mennesker har behov for, at Røde Kors er. At det så koster image, det gør det hver gang. Det gjorde det også, da vi tog os af tyskerbørn efter 2. Verdenskrig.

– Indtil nu har min skuffe været fyldt af vrede breve om, at vi importerede flygtninge og gjorde alt for meget godt for flygtninge. Nu kommer kritikken fra den anden side, og argumenterne er lige usaglige. Det, som folk ikke gør sig klar er, at Røde Kors ikke er der for sin egen skyld. Vi er der for beboernes skyld.

Dokumentation

Burde I ikke ubetinget stille jer på asyl-

søgernes side? Burde I ikke langt stærkere påberåbe deres situation over for myndigheder og politikere?

– Det gør vi også, men det er blot ikke alt, som offentligheden får at vide. Det gør den heller ikke, når vi er inde i fængsler som Abu Ghraib og andre steder. Sidste år besøgte Røde Kors 571.000 fanger. Vi taler, hvis det er det bedste. Vi tier, hvis det er bedre. Det er helt offer-centreret. Tavsighed er ikke et af Røde Kors' principper. Men det har jo vist sig i denne verden, at man kan sagtens gå ud og profilere sig på skarpe standpunkter, på godhedens alter, men hvor man prisgiver ofrene. Så vores afvejning er hele tiden, hvornår opnår vi mest.

Jørgen Poulsen henviser til, at baggrunden for den fornyede debat om forholdene i asylcentre var, at DRK selv tog initiativ til at invitere Folketingspolitikere på besøg i blandt andre Sandholm i foråret 2006.

– Vi havde faktisk i tre år kæmpet for at få lov til at få politikerne ud at se ved selvsyn. Vi ville gerne vise dem svaghederne. Kan I være dette bekendt? Det er hvad jeres love siger. Det er hvad I bestemmer!, konstaterer Jørgen Poulsen og fortsætter:

– Vi arbejder med dokumentation.

Det vil sige, at i stedet for at fyre alle disse ting af i offentligheden, så er det os, vores læger og sygeplejersker, der lægger dokumentation for, at folk bliver syge. Derfor bliver jeg en smule pikeret, når man taler om forholdene og blander vores medarbejdere ind i det. For hvis du tager rundt på disse centre, så vil du opleve, at for de ansatte betyder det alt, at det foregår under Røde Kors paraply. De vil fortælle, at det er deres sigte. Og de gør en kæmpe indsats. De er entusiastiske, og de har hold i det.

Sårbare liv

Kan den dag komme, hvor Røde Kors forlader centrene og overlader opgaven til en anden?

– Vi vil være de første til at byde det velkommen, hvis en anden operatør kan og vil påtage sig opgaven. Jeg har faktisk sagt det i mange år. Måske kunne kommunerne gøre det bedre. Men der er mange mellemregninger. Nu hører du kommunerne bryste sig af, at de har langt flere af asylbørnene i den almindelige folkeskole, end vi har. Man glemmer blot, at det er os, som sidder med de familier, som har fået afslag på asyl. Vores største

ønske er at få så mange som muligt ud i de danske folkeskoler. Men vi må være realistiske og erkende, at i nogle tilfælde ville det være at lege med sårbare liv, hvis de skulle gå i en dansk folkeskole. Der er grænse for, hvad vi skal udsætte dem for. Vi er deres advokater, og derfor smider vi dem ikke bare for løverne uden at tænke os om.

Når du rejser spørgsmålet om, at kommunerne måske kan gøre det bedre end Røde Kors, er det så udtryk for, at du mener det?

– Det er værd at drøfte, om det kunne være en kommunal opgave. Så vil jeg dog tilføje, at det meningsfulde har jo været, at vi kunne yde en indsats under neutralt flag. Men jeg vil ikke se bort fra, at det kunne være en naturlig opgave for kommunerne, som har midlerne. Jeg synes, at det er helt legalt at drøfte, om det kunne være en kommunal opgave. Nu må man så sige, at al den erfaring på dette område ligger hos Dansk Røde Kors. Men det kan vi jo da gøre noget ved, og derfor er det godt, at et par kommuner (Brovst og Hanstholm, red.) allerede er inde. Tilbage bliver så, om kommunerne kan køre et modtagelsescenter.

– Det bliver hele tiden en afvejning. Hvis andre kan gøre det lige så godt som os, så synes jeg ikke, at det skal være Røde Kors. Hvis alle ting peger på, at man kan finde en anden ordning, så er det fint. Men jeg vil ikke gå med til, at vi skal forlade centrene, fordi det er upopulært at drive dem. Vi skal være der, hvor vi kan gøre en forskel.

Den tidligere overrabbiner Bent Melchior skrev forleden i et debatindlæg, at det er utilgiveligt at traumatisere børn med vilje. Hvad kan I gøre for at sikre, at det ikke sker?

– Synes du ikke, at vi gør det? Det er da os, der har rejst den debat. Vi løber så den risiko, at kritikken kan falde tilbage på os og på vores principper om menneskelighed og neutralitet. Men der er en risiko ved al ting. Sandheden er jo den, at vi bliver nødt

til at samarbejde med både gud og fanden for at hjælpe. Under besættelsen ville man da ikke kunne få folk ud af Vestre Fængsel uden at tale med nazisterne, altså come on.

Amnesti

I interviewet vender Jørgen Poulsen tilbage til sin bekymring om den gruppe af afviste asylsøgere, som har ventet i lejrene i årevis.

– Når jeg efterlyser en politisk løsning for de mennesker, som vitterligt sidder fast, så er det klart, at jeg kunne tænke mig en form for amnesti, så de kan få en ny tilværelse.

– Grundlæggende skal man være opmærksom på, at disse centre aldrig har været beregnet på, at folk skulle bo der i længere tid. De var tænkt som en helle over en periode. Men det her er for meget og derfor siger jeg, at grænsen er overskredet. De har siddet der for længe. Jeg må jo ikke være den, som siger, hvad politikerne skal gøre, men de skal gøre noget, siger Jørgen Poulsen og tilføjer indigneret:

– Vi har desværre alt for mange, som har fået midlertidige opholdstilladelser efter at have siddet i asylcentre. Det betyder, at de skal holde sig syge for at få den næste godkendelse til midlertidig fortsættelse. Dette er et lousy system. Der går mennesker rundt i dette land på piller, som de aldrig har haft brug for, alene for at få det næste midlertidige ophold. Det kan vi ikke være bekendt. Derfor bør vi gøre noget radikalt. Ved at tage denne gruppe ud og give dem amnesti.

Hvad vil det betyde?

– At vi giver dem en varig opholdstilladelse, så de kan komme i gang med deres liv.

Jørgen Poulsen mener, at amnestien skal bygge på nogle definitioner, hvor man ser på længden af den tid, som de har opholdt sig på centrene. Og så skal det bygge på, at ingen lande vil modtage dem, f.eks. romauerne, som ikke kan komme tilbage til Kosovo.

– Jeg kender godt modargumentet. At hvis man nægter at rejse ud længe nok, så ender man med at få opholds-

En kommunal opgave?

Formanden for kommunernes socialchefer Ole Pass synes, at det er en udmærket idé, at kommunerne overtager det driftsmæssige ansvar for asylcentre.

– Vi er ikke ude efter nye opgaver, men når det nu bliver rejst af Røde Kors, så vil jeg svare, at jeg synes, at det er en udmærket idé.

Han begrundet det med, at det tilsyn, som kommunerne i øjeblikket har med asylcentre, herunder asylsøgenes børn, er af mere generel karakter.

– Hvis det var en del af hele driften og af den kommunale økonomi, så ville tilsynet fremstå mere tydeligt, siger han. Han mener, at hvis kommunerne får det driftsmæssige ansvar, vil de have et større politisk ansvar på samme måde som de i dag har i forhold til plejehjem og daginstitutioner:

– Det kunne godt være en tiltrængt opstramning, at der kom mere demokratisk kontrol med det, som sker i asylcentre, siger Ole Pass.

Han udelukker ikke, at kommunerne ved en evt. driftsmæssig overtagelse af asylcentre vil udlicitere opgaven til andre, f.eks. ISS eller Falck.

I dag er to af landets ti asylcentre kommunalt drevne, nemlig det i Brovst og i Hanstholm. ■

Jørgen Poulsen: Det er urimeligt at rette kritikken mod os for en dårlig behandling af asylsøgerne. For vores medarbejdere gør daglig en stor indsats for at lette forholdene for beboerne. De optræder med stor værdighed. Derfor gør kritikken ondt. (Foto: SPS-Freelance)

► tilladelse. Men vi må gøre noget i dette tilfælde, hvor mennesker har siddet her i flere år.

Jeg synes, at vi kunne gøre det med så få flygtninge, vi har i Danmark, og hvor endda antallet af kvoteflygtninge er sat ned, så vi modtager færre end Norge og Sverige. Vi burde være generøse og lave en løsning for disse mennesker i stedet for at slå dem i stykker.

Djævelens advokat

– Alle de møder, som vi har haft i styrelsen om dette her, er altid endt med, at så længe vi kan gøre en positiv forskel, skal vi være der. Og nogen

har sagt, at jo vanskeligere vilkårene er for disse mennesker, jo mere behov er der for os.

– Selv vil jeg gerne se et alternativ, fordi Røde Kors ikke skal være alle steder evigt. Det ville være dejligt, hvis det kunne lade sig gøre. Vores formål har alle dage været, at når det kunne afleveres til andre, så skulle vi tage os af nye grupper.

– Dit helt relevante spørgsmål om, at vi er djævelens advokat og risikerer at skade os selv ved at legitimere myndighederne, må jeg svare med: Jo, det risikerer vi. Men den risiko tager vi med, så længe det er bedst for beboerne. Ikke hvad der er bedst for Røde Kors. ■

Ståhej om fire kvadratmeter

I maj 2006 bevilgede integrationsminister Rikke Hvilshøj (V) 37,6 mio. kr. til at gøre forholdene bedre for asylsøgerne og deres børn i centrene. Hun stillede som betingelse, at pengene ikke måtte bruges til at give børnefamilier mere plads at bo på, f.eks. så børnene kunne få deres eget rum at sove i.

I august kom det Dansk Folkepartis integrationsordfører Jesper Langballe for øre, at to asylcentre (Brovst og Hanstholm) havde brugt en del af bevillingen på de 37,6 mio. kr. til at gøre nogle små værelser 3-4 kvadratmeter større. Han mente, at det var aftalebrud, og krævede et møde med ministeren.

På mødet forsikrede Hvilshøj og Langballe hinanden og medierne om, at der ikke vil blive givet så meget som én krone til flere kvadratmeter til afviste asylsøgere og deres børn, der nægter at rejse hjem.

Nu vil Dansk Folkeparti have undersøgt, om der rundt om i centrene alligevel skulle gemme sig afviste asylsøgere, som myndighederne ikke har opdaget. Måske bor de på værelser, som er 3-4 kvadratmeter større end tilladt. ■